

Bildspelsmanus – Fredspriset 2021 Maria Ressa och Dmitry Muratov

Nobels fredspris

- Nobels fredspris är ett av de fem priser som instiftades av Alfred Nobel och delas ut den 10 december varje år.
- Innan Alfred Nobel dog den 10 december 1896, skrev han i sitt testamente att den största delen av hans förmögenhet skulle användas till ett pris till "dem, som hafva gjort menskligheten den största nytta". Ett av de fem prisen skulle gå till "den som har verkat mest eller best för folkens förbrödande och afskaffande eller minskning af stående armeer samt bildande och spridande af fredskongresser."

Vilka belönas med fredspriset?

- Nobels fredspris kan gå till individer och organisationer som kämpar för till exempel nedrustning, konfliktlösning och mänskliga rättigheter.
- Exempel på pristagare från senare år är Tawakkol Karman (2011), som belönades för sitt arbete för kvinnors rättigheter, Malala Yousafzai (2014) som fick priset för sin kamp för alla barns lika rätt till utbildning och Dennis Mukwege (2018) som belönades för sina ansträngningar att få slut på användandet av sexuellt våld i krig och väpnade konflikter.

2021 års fredspristagare

- Nobels fredspris 2021 tilldelas journalisterna Maria Ressa från Filippinerna och Dmitry Muratov från Ryssland.
- Ressa och Muratov får priset för sina modiga insatser för yttrandefrihet. De har under många år och med risk för egen säkerhet rapporterat om korruption, maktmissbruk och brott mot mänskliga rättigheter i sina respektive hemländer.
- De har även dokumenterat hur sociala medier används till att sprida falska nyheter och trakassera personer som är kritiska till ländernas makthavare.
- I motiveringen till priset framhåller Norska Nobelkommittén att de två pristagarna är representanter för alla journalister världen över som står upp för det fria ordet i en värld där demokratin och pressfriheten är alltmer utsatt.

Fredspriset 2021

- Fredspriset 2021 sätter fokus på journalisters arbete runt om i världen och betonar vikten av en fri, oberoende och faktabaserad journalistik.
- Yttrandefrihet och pressfrihet är grundläggande rättigheter och förutsättningar för demokrati och varaktig fred. En oberoende journalistik bidrar till en upplyst offentlighet och fungerar som skydd mot maktmissbruk, lögn och krigspropaganda.
- Genom fredspriset till Maria Ressa och Dmitry Muratov understryker Norska Nobelkommittén hur viktigt det är att dessa grundläggande rättigheter försvaras i en tid när journalisters möjligheter att utföra sitt granskande arbete blir allt svårare.

Maria Ressa

- Maria Ressa har under många år arbetat som granskande journalist och använt sin yttrandefrihet för att avslöja korrupktion och maktmissbruk i sitt hemland.
- År 2012 var hon med och grundade Rappler, en internetbaserad nyhetssajt för undersökande journalistisk, som hon ännu idag är chef för.
- Rappler har bland annat rapporterat om den våldsamma antidrogkampanj som landets regim under ledning av president Rodrigo Duterte driver. Antalet dödsoffer är så högt att kampanjen påminner om ett krig mot den egna befolkningen.
- För sina kritiska granskningar av landets regim riskerar Maria Ressa ett långvarigt fängelsestraff.

Dmitry Muratov

- Dmitry Muratov har sedan decennier tillbaka försvarat yttrandefriheten i Ryssland under allt svårare förhållanden.
- År 1993 var han med och grundade tidningen Novaja Gazeta och två år senare blev han tidningens chefredaktör.
- Novaja Gazeta är en fri, oberoende och kritiskt granskande tidning. Med sin faktabaserade journalistik har tidningen blivit en viktig källa till information om sådant som sker i det ryska samhället som få andra skriver om.
- Sedan starten har Novaja Gazeta rapporterat om allt från polisivåld, valfusk och "trollfabriker" till ryska militära aktiviteter i och utanför Ryssland.
- Tidningens journalister har utsatts för trakasserier, hot och våld. Sedan starten 1993 har sex av tidningens medarbetare dödats. Trots detta har tidningens chefredaktör Muratov konsekvent försvarat tidningens oberoende.

“Without media, you cannot have a strong democracy and democracy is the best defense and protection against war and conflicts in the world today.”

- I en intervju i samband med tillkännagivandet av 2021 års fredspris beskriver Berit Reiss-Andersen, ordförande för Norska Nobelkommittén, kopplingen mellan yttrandefrihet, pressfrihet, demokrati och fred.
- Genom att kritiskt granska makten och rapportera om orättvisor, förtryck och väpnade konflikter bidrar journalister till fred och säkerhet i världen, förklarar Berit Reiss-Andersen.

